

פרשת קדושים – רביעי

(לג) וְכִי־יִגְוֹר אֶתְךָ גֵר בְּאַרְצְכֶם לֵאמֹר: לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: גֵּיזְרָא, בְּאַרְעֲכֹן לֹא תוֹנוּ, יְתִיָּה.

ש"י < לא תונו: אונאת דברים; לא תאמר לו: אמש היית עובד עבודת אלילים, ועכשו אתה בא ללמד תורה שנתנה מפי הגבורה:

(לד) בְּאַזְרַח מִכֶּם יְהִיָּה לָכֶם הֵגֵר | הֵגֵר אֶתְכֶם וְאַהֲבַת לֹא כְמוֹד כִּי־גֵרִים הֵייתֶם בְּאַרְץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹד כִּי־צִיבָא מִנְכֹן יְהִי לְכֹן גֵּיזְרָא דִּיתְגִּיר עִמְכֹן, וְתִרְחַם לִיָּה כְּוֹתֵךְ אֲרִי דִּירִין הִוִּיתוֹן, בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: אָנָּא, יִי אֱלֹהֵכֹן.

ש"י < כִּי־גֵרִים הֵייתֶם: מום שבוך אל תאמר לחברך. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: אֱלֹהֶיךָ וְאַלְהֵי אֲנִי:

(לה) לֹא־תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמִּשׁוּרָה: לֹה לֹא תַעֲבֹדוֹן שְׁקֵר, בְּדִין, בְּמִשְׁחָתָא, בְּמִתְקָלָא וּבְמִכִּילְתָּא.

ש"י < לֹא־תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט: אם לדין, הרי כבר נאמר: "לא תעשו עול במשפט", ומהו "משפט", השנוי כאן? הוא המדה והמשקל והמשורה; מלמד שהמודד נקרא דין, שאם שקר במדה, הרי הוא כמקלקל את הדין וקרוב עול, שנאוי ומשקץ, חרם ותועבה, וגורם לחמשה דברים האמורים בדין: מטמא את הארץ ומחלל את היוםסלק את השכינה ומפיל את ישראל בחרב ומגלה אותם מארצם. במדה: זו מדת הארץ. במשקל: כמשמעו. ובמשורה: היא מדת הלח:

(לו) מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק אֲבִי־צֶדֶק אֵיפֹת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יְהִיָּה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם: לו מוֹזְנוֹן דְּקִשׁוּט מִתְקָלִין דְּקִשׁוּט, מְכִילִין דְּקִשׁוּט וְהִינִין דְּקִשׁוּט יְהוֹן לְכֹן: אָנָּא יִי אֱלֹהֵכֹן, דְּאַפִּיקִית יִתְכֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.

ש"י < אֲבִי־צֶדֶק: הם המשקולות ששוקלין כנגדן. איפת: היא מדת היבש. הין: זו היא מדת הלח אשר הוצאתי אתכם: על מנת כן. דבר אחר: אני הבחנתי במצרים בין טפה של בכור לטפה שאינה של בכור, ואני הנאמן להפרע ממי שטומן משקלותיו במלח להונות את הבריות שאין מכירים בהם.

(לז) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקְתִּי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטִי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה: לז וְתִטְרוֹן יֵת כָּל קְיָמִי וְיֵת כָּל דִּינִי, וְתַעֲבֹדוֹן יְתִהוֹן: אָנָּא, יִי.